

سروش محمدزاده، کارگردان مشهدی سریال «سوران»، در گفت وگو با شهرآرا تأکید کرد

فیلم سازی درباره مشهد متولی می خواهد، نه فیلم ساز

الهام ظریفیان

گفت‌وگوی ویژه

سروش محمدزاده، کارگردان جوان مشهدی، دنیای تصویر را با ساخت فیلم کوتاه در مشهد آغاز کرد و در ادامه برای «ارتقای کارش»، یافتن فرصت‌های بهتر و پیشرفت در فیلم‌سازی ناگزیر به ترک شهر مادری و مهاجرت به پایتخت شد. او در تهران اولین فیلم سینمایی بلندش با نام «چهارشنبه، را در سال ۹۴ جلوی دوربین برد و توانست در سی‌وچهارمین جشنواره فیلم فجر جایزه بهترین کارگردانی را در بخش هنر و تجربه بگیرد. محمدزاده در این فیلم از چهره‌هایی مانند شهاب حسینی و نسیم ادبی بهره‌گرفت و بازیگر جوانی به نام آرمان درویش را نیز به دنیای فیلم معرفی کرد. در مدت نزدیک به پانزده سالی که از مهاجرت این هنرمند مشهدی می‌گذرد، مدیوم‌ها و ژانرهای مختلف فیلم‌سازی را تجربه کرده است. او پس از ساخت و موفقیت فیلم سینمایی «چهارشنبه، به سمت تلویزیون رفت. پس از آن تله‌فیلم «ایکس‌ری» را در همین ژانر به سفارش پلیس پیشگیری ناجا ساخت که این تله‌فیلم هم به مناسبت هفته نیروی انتظامی در سال ۹۸ از شبکه ۲ سیما روی آنتن رفت. او پس از آن سعی کرد فیلم‌سازی را در ژانر درام تجربه کند. مجموعه «سباوش» را با بازی رضا کیانیان، میلاد کی مرام، مجید صالحی و ترلان پروانه ساخت که در سال ۹۹ توسط شبکه نمایش خانگی نماوا پخش شد. سال بعد بار دیگر به سراغ تلویزیون رفت و با ساخت مجموعه «هم‌بازی» تلاش کرد شانس خود را در ژانر کمدی-رمانتیک امتحان کند. محمدزاده در این سریال از چهره‌هایی مانند آتیلا پسیانی، علیرضا استادی، بهنام تشکر و... استفاده کرد. «هم‌بازی» در نوروز ۱۴۰۰ از شبکه ۲ سیما پخش شد. پس از آن دوباره در ژانر پلیسی اکشن فصل دوم سریال نوار زرد را با بازی پوری پورسرخ و بانیاپال شومون برای شبکه ۲ ساخت که اواخر سال ۱۴۰۰ پخش شد. او اما در تازه‌ترین اثرش، یعنی سریال «سوران» ژانر تاریخی، جنگی و درام را برگزیده و سعی کرده است وقایع سیاسی مربوط به آشوب‌های کومله و جریان‌های جدایی طلب منطقه کردستان در اوایل انقلاب را به تصویر بکشد. به بهانه آغاز پخش سریال «سوران» با این هنرمند مشهدی گفت‌وگوی کوتاهی کرده‌ایم که پیش روی شماست.

● سریال «سوران» چطور شکل گرفت و در ادامه کار با چه

سختی‌هایی در منطقه کردستان روبه‌رو بودید؟

پیش تولید سریال «سوران» پارسل، تابستان بر مبنای کتاب «مصرهای کریسکان» نوشته کیانوش گلزار راغب، کلید خورد. این کتاب توسط حوزه‌هنری چاپ شده و زندگی شهید امیر سعیدزاده، ملقب به سعید سردشتی را در یک برهه زمانی پانزده‌ساله روایت می‌کند. ولی ما مقطعی از آن را انتخاب کردیم که مربوط به سال‌های ۵۷ تا ۵۸ است. یعنی از دوره‌ای که انقلاب اسلامی شکل می‌گیرد و گروهک «کومله» کنترل سردشت را در اختیار می‌گیرد. گروه‌های جدایی طلب که جولان می‌دهند، شخصیت قصه ما وارد ماجرا می‌شود و داستان‌های خودش را دارد. فیلم‌نامه «سوران» را با اقتباس از این کتاب نوشتیم. اواخر تابستان فیلم‌برداری شروع شد و تا پایان سال طول کشید.

● چقدر به متن اصلی وفادار بودید؟

فیلم‌نامه به متن کتاب وفادار است، ولی بر مبنای درام تغییراتی در آن ایجاد کرده‌ایم. درواقع به‌صورت نعل‌به‌نعل به آن وفادار نبوده‌ایم، چون اقتباس شرایط خودش را دارد. در داستان ما اسامی شخصیت‌ها، شکل ارتباطات و خانواده‌ها عوض شده است. مسیری که شخصیت اصلی ما طی کرده، در مواردی فشرده شده و تغییر کرده است اما به کلیت ما مجرا وفادار بوده‌ایم.

● نظر نویسنده بعد از شروع پخش سریال چه بود؟ از این تغییرات چقدر راضی بود؟

در مراحل ابتدایی کار، با ما در ارتباط بود، بعد از پخش قسمت اول و دوم هم با من تماس گرفت و از آنچه اتفاق افتاده بود خیلی راضی بود.

● فضای دراماتیک وقایع کردستان برای اولین بار بود که در آثار شما مورداستفاده قرار می‌گرفت. تا پیش ازاین بیشتر اجتماعی و اکشن اجتماعی کار می‌کردید. فکر نکردید ممکن است یک چالش سیاسی در فیلم‌سازی شما ایجاد شود؟

نه، در هر حوزه کاری‌ای که وارد می‌شویم، ممکن است چالش‌های کاری برایمان پیش بیاید. برای من مهم این است که درام بخشی از تاریخ را روایت می‌کند که واقعیت داشته‌است. اتفاقاً چالش ساخت کارهای معاصر تاریخی مزید بر علت شد که من این تجربه را انجام بدهم.

● یعنی پیش از ساخت سریال درباره این اتفاقات تحقیق کردید؟

بله، درباره کتاب و اتفاقات آن، کتاب‌ها و مقالات متعددی خواندم و چند مستند هم درباره آن دیدم و بعد پذیرفتم که کار را انجام بدهم. این قصه براساس واقعیت نوشته شده و خاطرات شخصیت اصلی است.

● بازخوردی از سوی جامعه محققان و نویسندگان و فرهیختگان کردستان دریافت کرده‌اید؟

هنوز نه، چون هنوز چهار قسمت گذشته است. شاید باید صبر کنیم که زمان بیشتری بگذرد. البته بیش از نیمی از عواملی که در این کار-چه جلوی دوربین و چه پشت‌دوربین-با ما همکاری کردند، خودشان از شهرهای مختلف کردستان بودند. ولی هنوز بازخوردی نگرفته‌ایم.

● کارهای اقلیمی همیشه سختی‌های خاص خودشان را دارند و شما کارگردانی بودید که از بیرون منطقه آمده بودید و می‌خواستید درباره آن جغرافیای فیلم بسازید. در این کار چه سختی‌هایی داشتید؟

یکی از سختی‌های کار مربوط به بازسازی خود جغرافیاست. وقتی می‌خواهید جغرافیایی مربوط به چهل سال پیش را بازسازی کنید، باید این جغرافیا در اختیاراتان باشد. در بازدیدهای میدانی که‌از منطقه‌سفر و سردشت داشتیم، متوجه شدیم امکان فیلم‌برداری در مناطق اصلی وجود ندارد؛ چون بافت در طول سال‌ها تغییر کرده است.

در نتیجه به این فکر کردیم که باید مشابه این بافت را پیدا کنیم. بخشی از آن را در یاسوج و در دامنه‌های زاگرس پیدا و بازسازی کردیم. بخشی را هم در روستاهای اطراف تهران که ساختار سنگی و کوهپایه‌ای دارند و شبیه به آن مناطق هستند، بازسازی کردیم. این برای ما چالش بزرگی بود که فضاهایی را ایجاد کنیم که شبیه به کردستان دهه ۵۰ باشد، چنان‌که حتی اهالی آن منطقه که سریال را می‌بینند، نتوانند اشکالی در آن پیدا کنند. امیدوارم این اتفاق افتاده باشد.

● از لحاظ محتوا چطور؟ برای مثال قصه و شخصیت‌ها در داستان‌های مربوط به یک قومیت و منطقه، جنس خاص خودشان را دارند که ممکن است با آنچه در کلیت شهرهای ایران می‌بینیم متفاوت باشد. از این نظر با چه چالش‌هایی روبه‌رو بودید؟

چون استاندارد ما به کتاب و خاطرات خود شخصیت بود، موضوع خیلی پیچیده‌ای برایمان وجود نداشت، اما چالش دوم ما این بود که آدم‌هایی که در این کار هستند، باورپذیر باشند، بنابراین به تلفیقی از بازیگران کرد و غیر کرد (که تمرین‌های زیادی کردند تا به لهجه برسند) رسیدیم. درباره سنت‌ها و آیین‌ها نیز تحقیقاتی انجام دادیم و سعی کردیم انحرافی در کار نداشته باشیم. خوشبختانه چون بیشتر عوامل خودشان کرد بودند، به این سنت‌ها آگاه بودند و با کمک آن‌ها سعی کردیم جلوی اشتباهات را بگیریم.

● زمان پخش سریال مقارن شده است با اتفاقات اخیر

جامعه. از ابتدا قرار بود سریال در همین زمان پخش شود؟ بله، از اول هم قرار بود در همین زمان پخش شود و بازخوردی که‌از همکاران و اطرافیانم گرفته‌ام مثبت بوده است. ولی بازخورد جامعه‌رانی توان از نظرسنجی‌های کوچک متوجه‌شد. تلویزیون باید بعد از پخش کل سریال یک نظرسنجی جامع انجام دهد تا متوجه شویم چه بازخوردی در کل داشته است.

● خودتان از این زمان پخش راضی هستید؟

نازانی نیستم. زمان‌های پخش تلویزیون محدوداست. قبل از این ماه رمضان را داشتیم. بعدازاین هم ماه محرم و صفر را در پیش داریم. یکی از بهترین زمان‌های پخش تلویزیون همین زمان است.

● در کارنامه کاری‌تان ژانرهای متفاوت و مختلفی را تجربه کرده‌اید. این بیشتر ناشی از تجربه‌گرا بودن خودتان بوده است یا اینکه براساس سفارش پیش رفته‌اید؟

بیشتر به این خاطر بوده است که دوست دارم ژانرهای مختلف را تجربه کنم. ممکن است در یک زمان چند پیشنهاد مشابه هم باشد، ولی من دوست دارم کاری را انجام بدهم که تاکنون تجربه نکرده‌ام. این برایم جذاب‌تر است. به‌هرحال حرفه ما به گونه‌ای است که آدم باید در همه ژانرها خودش را از زبایی کند تا بتواند به‌فعالیت هنری خود ادامه بدهد.

● به نظر می‌رسد در ژانر اجتماعی موفق‌ترید؟ بیشتر به کدام یک از ژانرهایی که کار کرده‌اید علاقه دارید؟

شاید اجرای درام‌های اجتماعی برای من راحت‌تر باشد. ولی من به ملودرام‌های پلیسی و معمایی هم خیلی علاقه دارم. به‌هرحال ممکن است هرکسی در سبکی بهتر کار کند، ولی خیلی خودم را به یک فرم خاص محدود نمی‌کنم. بنای من بر این نیست که بگویم چون در ژانری موفق بوده‌ام، همان را ادامه می‌دهم.

● محمدرضا صولتی را در بیشتر کارهای شما می‌بینم و در این کار هم حضور دارد. دلیل این مداومت همشهری بودن شما دو نفر با هم است؟

با صولتی از سال ۷۷ در مشهد هم دوره بودم. رویکرد او بیشتر به سمت بازیگری بود و من به سمت وسوی کارگردانی رفتم. زمانی که در تهران مشغول به کار شدم، سعی کردم اگر در کاری نقشی مناسب باشد، از او دعوت کنم و در بیشتر موارد او این دعوت را قبول کرده است.

● مشهد از این ظرفیت‌ها زیاد دارد. چرا از دیگر ظرفیت‌های هنر مشهد استفاده نمی‌کنید؟

با توجه به اینکه تولید کارها بیشتر در تهران اتفاق می‌افتد، خیلی سخت است بازیگرانی را از شهرستان دیگری به کار دعوت کنیم. اغلب تهیه‌کننده‌ها زیر بار کارگردانی رفته. زمانی که در تهران مشغول به کار شدم، سعی کردم اگر در کاری نقشی مناسب باشد، از او دعوت کنم و در بیشتر موارد او این دعوت را قبول کرده است.

● نظرتان درباره جریان فیلم‌سازی در مشهد چیست؟ شما از مشهد شروع و رشد کردید، ولی در نهایت چه شد که تصمیم به مهاجرت گرفتید؟

هرجایی براساس ظرفیت‌هایی که دارد، باید تعریف شود. باید ببینیم مشهد چقدر ظرفیت تولید و پخش دارد. اتفاقاً از نظر فنی و کیفی هیچ تفاوتی با مرکز ندارد. همه‌چیزهای مشهدی‌ای که می‌شناسم کارشان را بلندند، ولی ظرفیت‌های این شهر پایین‌تر است.

تصویری از آدم‌های یک جغرافیای مظلوم

نگاهی به سریال «سوران»، اثر جدید شبکه یک سیما

گروه هنر



بازمی‌گردد و در چهلمین دوره از جشنواره فیلم فجر برای فیلم «ضد، نامزد دریافت سیمرغ بلورین برای بهترین بازیگر نقش اول مرد شد، هنوز این دو اثر روی پرده سینماها نرفته‌اند.

● شروعی خوب برای ورود به داستان‌های کردستان در چند دهه گذشته. مجموعه‌های تلویزیونی بسیاری با موضوع تاریخ معاصر از جمله دوران قاجار، پهلوی و دفاع مقدس ساخته شده‌اند، اما به‌سختی می‌توان اثری را به‌یاد آورد که فعالیت احزاب مختلف در کردستان را به‌تصویر بکشد. کومله، دموکرات کردستان، دموکرات عراق و... گروه‌های مختلفی بودند که در قالب گروه‌های شبه‌مبارز نظامی فعالیت می‌کردند. تفاوت عمده آن‌ها با گروه‌های مبارز طرف‌دار انقلاب اسلامی این بود که سیاست‌های دیگری را در شیوه مبارزه دنبال می‌کردند، به‌عنوان مثال برای اولین بار به زنان اسلحه دادند و آن‌ها را به‌عنوان نیروی مبارز به میدان آوردند. آن‌ها به مبارزه مسلحانه و تشکیل گروه‌مستقل و خودمختار در کردستان معتقد بودند.

به‌دلیل حساسیت‌هایی که تا به‌حال در رسانه ملی و ساختار رسمی و فرهنگی کشور ما وجود داشته، تاکنون آثاری هنری در قالب قصه‌های درام، مانند سریال یا فیلم سینمایی با موضوع اتفاقات منطقه کردستان پیش و پس از پیروزی انقلاب اسلامی و ظهور روبروز کومله، دموکرات... ساخته‌نشده‌است. البته ناگفته‌نماند که چند مستند به‌صورت محدود به این موضوع پرداخته‌اند، اما برای شناخت و رسیدن قبلی‌«را ساخته، ولی حمایت خیلی ویژه‌ای از او نشده و آنچه بر مردم کردستان گذشته است، باید آثار بیشتری تولید کرد و «سوران» می‌تواند جرقه این ماجرا را رقم بزند.

● جزئی‌نگری در طراحی‌های اثر می‌توان یکی از ویژگی‌های مثبت «سوران» را طراحی صحنه و لباس آن دانست. اساسا ساخت آثار تاریخی حتی اگر در زمان معاصر روایت شوند، با کمی بی‌توجهی از سوی عوامل، منجر به‌اشتباه می‌شود، به‌ویژه برای ما که این روزها با مخاطبان ریزبین و جزئی‌نگری روبه‌رو هستیم. به‌همین دلیل مسئله فضا سازی، چهره‌پردازی و طراحی لباس اثر باید با محتوای آن هم خوانی داشته باشد. آنچه تاکنون از «سوران» روی آنتن رفته است، نشان می‌دهد که کارگردان درباره این موضوع وسواس به‌خرج داده است. یکی دیگر از نقاط درخورتوجه این سریال این است که کارگردان برای پیشبرد قصه، از ترکیب متفاوتی درحوزه بازیگری استفاده کرده است. مهدی نصرتی، بازیگر نقش اصلی، از جمله هنرمندان است که کار خود را با تئاتر و سینما آغاز کرده و «سوران» نخستین حضور او در سریالی تلویزیونی است. اگرچه اولین کار تصویر وی به فیلم‌های سینمایی «لباس شخصی» و «ضد»

● محمدرضا صولتی را در بیشتر کارهای شما می‌بینم و در این کار هم حضور دارد. دلیل این مداومت همشهری بودن شما دو نفر با هم است؟

با صولتی از سال ۷۷ در مشهد هم دوره بودم. رویکرد او بیشتر به سمت بازیگری بود و من به سمت وسوی کارگردانی رفتم. زمانی که در تهران مشغول به کار شدم، سعی کردم اگر در کاری نقشی مناسب باشد، از او دعوت کنم و در بیشتر موارد او این دعوت را قبول کرده است.

● مشهد از این ظرفیت‌ها زیاد دارد. چرا از دیگر ظرفیت‌های هنر مشهد استفاده نمی‌کنید؟

با توجه به اینکه تولید کارها بیشتر در تهران اتفاق می‌افتد، خیلی سخت است بازیگرانی را از شهرستان دیگری به کار دعوت کنیم. اغلب تهیه‌کننده‌ها زیر بار کارگردانی رفته. زمانی که در تهران مشغول به کار شدم، سعی کردم اگر در کاری نقشی مناسب باشد، از او دعوت کنم و در بیشتر موارد او این دعوت را قبول کرده است.

● نظرتان درباره جریان فیلم‌سازی در مشهد چیست؟ شما از مشهد شروع و رشد کردید، ولی در نهایت چه شد که تصمیم به مهاجرت گرفتید؟

هرجایی براساس ظرفیت‌هایی که دارد، باید تعریف شود. باید ببینیم مشهد چقدر ظرفیت تولید و پخش دارد. اتفاقاً از نظر فنی و کیفی هیچ تفاوتی با مرکز ندارد. همه‌چیزهای مشهدی‌ای که می‌شناسم کارشان را بلندند، ولی ظرفیت‌های این شهر پایین‌تر است.

ایستگاه خبر

رونمایی از تازه‌ترین اثر حسن روح الامین



به مناسبت سالروز شهادت امام جواد^(ع) حسن روح‌الامین، هنرمند نقاش، از تابلوی نقاشی «جوادالشهید» رونمایی کرد. روح‌الامین در صفحه شخصی خود در فضای مجازی از تابلوی نقاشی «جوادالشهید» رونمایی کرد و نوشت: انتشار برای اولین بار، جوادالشهید^(ع) هدیه به پیشگاه مقدس حضرت جوادالائمه^(ع) است. به امید گوشه چشمی.

اخبار هنری مشهد

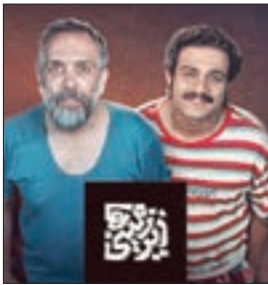
سینماهای مشهد امروز تعطیل می‌شوند



به مناسبت شهادت امام محمد تقی^(ع) سینماهای مشهد مقدس تعطیل می‌شوند. به گزارش شهرآرا، سینماهای مشهد مقدس پیرو سینماهای سراسر کشور، امروز، ۲۹ خردادماه، از صبح تا شانس ساعت ۱۸ تعطیل هستند. این سینماها

از شانس ساعت ۱۸ فردا فعالیت عادی خود را از سر خواهند گرفت. اکنون فیلم‌های سینمایی «فسیل»، «شهر هرت»، «تصور»، «نگهبان شب»، «مصلحت»، «کت چرمی»، «عروسی مردم»، «سه کام حبس» و «یقه‌سفیدها» روی پرده سینماها هستند.

هنر نمایی جواد خواجوی در تئاتر تهران



نمایش «زیرزمینی‌ها»، نوشته مرتضی شاه کرم و کارگردانی حامد کیلی، کارگردان خراسانی، در پردیس تئاتر شهرزاد روی صحنه می‌روند. به گزارش شهرآرا، امیر کربلایی‌زاده و جواد خواجوی در این نمایش به ایفای نقش می‌پردازند. این اثر نمایشی با تلفیق تازادی و کمدی داستان خانواده‌ای هفت نفره را روایت می‌کند که به‌صورت موقت مجبور به زندگی در خانه‌ای سی‌وپنجم‌تری می‌شود. این محدودیت در زندگی آن‌ها شرایط جدیدی را ایجاد می‌کند.

سرنانواز خراسانی درگذشت



استاد اکبر دلنواز، هنرمند موسیقی محلی خراسان‌رضوی، درگذشت. به گزارش شهرآرا، زنده‌یاد دلنواز، نوازنده سرنای موسیقی محلی، شامگاه شنبه، بیست و هفتم خردادماه، در تربت جام درگذشت. پیکر وی روز گذشته با حضور هنرمندان مردم تربت‌جام در قطعه هنرمندان بهشت نبی تشییع و به خاک سپرده شد.

چارسوق هنر

اکران فیلم رضا عطاران در سینما



فیلم سینمایی «ویلای ساحلی» به کارگردانی کیانوش عیاری و با حضور رضا عطاران و پژمان جمشیدی آماده نمایش در سینماهای کشور شد. به‌گزارش شهرآرا، «ویلای ساحلی» بانام‌قبلی «رکر» جدیدترین ساخته کیانوش عیاری است که فیلم‌برداری آن در یکی از شهرهای شمالی کشور به پایان رسید.

رضا عطاران، پژمان جمشیدی، ریما رامین‌فر، فرکل فریخش، یوسف خسروی، علی پناهی و زنده‌یاد کیومرث پوراحمد بازیگران «ویلای ساحلی» را تشکیل می‌دهند.

فرانسوی‌ها «درب» را پسندیدند



فیلم «درب»، جدیدترین ساخته هادی محقق، به تهیه‌کنندگی رضا محقق اکران خود را از سوم‌خرداددر بیش از شصت شهر فرانسه آغاز کرده و طبق آخرین اطلاعات، شمار تماشاگران آن از ۲۰ هزار نفر عبور کرده است و به‌همین دلیل تعداد سینماهای نمایش‌دهنده

فیلم با ۶۰ به ۱۳۰ سالن رسیده است. فیلم «درب» در اولین حضور جهانی خود، بیست‌وهفتمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌پوسان را افتتاح کرد و توانست برنده جایزه اصلی بخش رقابتی جی‌سوک جشنواره شود. این فیلم در دومین حضور جهانی خود در نهمین دوره جشنواره فیلم کاتولیک «کاف» که ماه اکتبر در شهر سئول کره جنوبی برگزار شد، نیز حضور داشت.